

Daňovky

Daňové a právní aktuality

Daně

Tipy a triky

Právo

Ze světa

Z judikatury

Krátce

Únor 2022

Editorial

Začátek letošního roku příliš legislativních změn oproti předchozím rokům nepřinesl. Svou roli sehrály volby, které v posledním roce fakticky zablokovaly legislativní proces. O to více jsou však vidět pozůstatky legislativy, jejíž část vznikla v době aktuálně vysílaných Devadesátek.

Právě začátek roku je obdobím, kdy daňáři řeší tzv. malé daně, tedy daň silniční a daň z nemovitých věcí. Obě jsou relikty devadesátek ve stavu nejmenovaného torza z té doby v pražské Libni. Uvědomí si to každý, kdo se pokouší vyplnit přiznání k těmto daním. A protože i v daních občas kovářova kobyla chodí bosa, tak jsem i já po vyplnění přiznání k dani z nemovitých věcí musel jít na chvíli ven na čerstvý vzduch, abych přišel na jiné myšlenky.

Nejen, že se v případě obou daní jedná o administrativně náročný proces, ale ani jejich výše není zdaleka přiměřená úsilí vynaloženému na jejich přiznání a následnou správu.

Jakkoliv se nová vláda vymezuje proti zvyšování daní, byla by škoda rezignovat na jakékoliv úpravy zahrnující pohyb sazeb směrem nahoru. A u malých daní to platí dvojnásob. Od devadesátých let jsme sice nezažili velkou inflaci, ale ta současná si přímo říká přinejmenším o valorizaci. Například u daně z nemovitých věcí došlo k paradoxu, kdy vliv inflace místními koeficienty kompenzuje až jednotlivé obce. Dříve nebo později se o valorizaci (přiměřeném zvýšení) bude diskutovat i na celostátní úrovni. Pro mnoho subjektů by bylo zvýšení sazeb akceptovatelné, pokud by ho doprovázelo razantní zjednodušení výpočtu, což je něco, co v českém daňovém systému bohužel moc neznáme. Neraď bych, abychom se ale dostali do sevření nekonečného „vyladování“ mechanismu tak, aby se otupily veškeré třecí plochy a našlo se nejspravedlivější ze spravedlivých řešení. Přeloženo do reality daňářů, formulář bude mít dvakrát tolik políček a koeficientů, celkový výnos zůstane plus mínus stejný, ale někomu se symbolicky ubere, jinému ještě více symbolicky přidá a většina poplatníků bude muset kvůli novým pravidlům podat nová přiznání. To už by bylo lepší nedělat nic.

Ještě přísnější inflační pohled by se dal aplikovat na daň silniční. Za téměř 30 let žádná vláda nenašla odvahu se zamyslet nad úpravou koncepce této daně, natož valorizovat sazby, z nichž některé jsou nominálně na úrovni roku 1993. Abych byl ale spravedlivý, mýtný systém autodopravců přinesl náklady z jiné strany, nicméně třeba u osobních aut nebo dodávek tomu tak není. Přitom právě silniční daň by mohla být při zohlednění aktuálních trendů důležitým fiskálním nástrojem například pro podporu obnovy vozového parku.

Pozornost vlády bude v dalším období nepochybně upřena na jiné oblasti. Například na převodní ceny, jimž se v samostatném příspěvku věnuje kolega Řehák, nebo na opatření proti mezinárodnímu daňovému plánování, které v tomto vydání rovněž zmiňujeme. Ale ani malé daně by neměly zůstat stranou. Rozpočet sice nezachrání, ale šanci na transformaci do 21. století a nalezení nového smyslu jejich existence bychom jim upřít neměli.

Jan Linhart
Partner
KPMG Česká republika

2 | Daňové a právní aktuality – únor 2022

Ekonomické otřesy dopadají i na převodní ceny

Mezi hlavní ekonomická témata roku 2022 patří inflace. Podniky se musí vyrovnávat také s dopady vysokých cen vstupů i narušených dodavatelských řetězců. Nepříznivých faktorů je ale více. Zpomalující ekonomika otevřela řadu nových otázek i v oblasti převodních cen.

Daniel Szmaragowski
dszmaragowski@kpmg.cz
222 123 841

Zdeněk Řehák
zrehak@kpmg.cz
222 123 531

V rámci české ekonomiky působí řada společností, které jsou součástí nadnárodních skupin. Ty obchodují s jinými společnostmi v koncernu, kde pro vzájemné dodávky je dohodnuta určitá převodní cena. Velice často jsou převodní ceny stanoveny zjednodušeně formou nákladů a ziskové přírážky, nebo jako tržní cena ponížená o určitou marži.

Koncem roku 2021 a začátkem roku 2022 došlo k řadě tržních událostí, které vystaví skupinové smluvní vztahy závažné zkoušce. Jedná se například o nárůst cen elektrické energie o více než 100 % meziročně. Nebo vzestup referenční úrokové REPO sazby z 0,75 % v srpnu na 3,75 % v prosinci a s tím související zvýšení tržních úrokových sazeb. Nezanedbatelný je nárůst inflace na 6 %, očekávaná inflace přitom podle ČNB může v lednu 2022 dosáhnout výše 10 %. S inflací souvisí rovněž tlak zaměstnanců na navýšení mezd při přetrvávajícím strukturálním nedostatku pracovních sil na trhu. Problémy i nadále panují v dodavatelských řetězcích, například v automobilovém průmyslu. Novým výzvám bude tento sektor ostatně čelit i letos, mimo jiné v souvislosti s přechodem na elektromobilitu a potřebou připravovat se na „Green Deal“. A konečně nesmí v tomto výčtu chybět apreciacie kurzu koruny vůči euru.

Tržní otřesy předznamenávají otázky, které si finanční ředitel musí položit: „Je možné zdražení na českém trhu přenést na skupinové odběratele? Přistoupily by nezávislé podniky k úpravám cen? Zpětně či do budoucna? Dovoluje stávající nastavení převodních cen stále generovat dostatečné cash flow? Které společnosti ve skupině má dle rozložení funkcí a rizik zůstat „černý Petr“?

V praxi vidíme řadu situací, které vyžadují pozornost a provedení strategické úvahy do budoucna. Představme si společnost, která rozšiřovala výrobu a investici v minulosti financovala dluhem. Pokud byl úrok z úvěru stanovený jako pohyblivá sazba vázaná například na PRIBOR, byla to konstrukce, jež perfektně fungovala v prostředí nízkých referenčních sazeb. Ale bude generovaný provozní zisk stačit k zajištění dluhové služby nyní? Otázkou je také například u exportně orientovaných společností v pozici smluvního výrobce, která ze smluvních stran ponese efekt posílení české koruny. A věřte, že finanční úřad má na tuto otázku jednoznačný náhled, zvláště pak když kontrola probíhá s dvou- až tříletým odstupem. Diskuse v této oblasti bývají urputné a vychází z předpokladu, že další vývoj kurzu byl přece jasný – čili, měli jste mít velmi dobrou věšteckou kouli.

Výše uvedené se pak zhmotňuje i během závěrkových prací a při rozhodování, co napsat do přílohy k účetní závěrce nebo do výroční zprávy. Správce daně bude chtít s odstupem času doplnit státní kasu a je dobré být na diskusi připraven. Schraňujte si zápisy, e-maily a jiné podklady, které dokumentují provedené úvahy (většinou za

3 | Daňové a právní aktuality – únor 2022

omezených informací o budoucím vývoji)? Máte připravené zdůvodnění přijatých závěrů a údaje, kdo rozhodnutí učinil? Je dostupná dokumentace dostatečně robustní?

Pokud si tyto otázky kladete, rádi vám nabídneme náš nezávislý pohled na konkrétní situaci a posoudíme, jak silné karty máte v ruce.

4 | Daňové a právní aktuality – únor 2022

© 2024 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

KOOV: Jak určit režim DPH u stavebních platů při zřízení práva stavby

Koordinační výbor Generálního finančního ředitelství a Komory daňových poradců dospěl k závěru, že režim DPH u stavebních platů hrazených postupně, například na měsíční bázi, se v průběhu času nemění.

Martin Krapinec
mkrapinec@kpmg.cz
222 123 499

Eliška Hollasová
ehollasova@kpmg.cz
541 421 338

Příspěvek č. 589/24.11.21 se věnuje situaci, kdy stavebník hradí stavební plat za zřízení práva stavby postupně, například na měsíční bázi. Výše stavebních platů přitom může být fixní nebo se může v čase měnit v závislosti na různých kritériích. Vystala tak otázka, kdy stavební platy podléhají DPH a zda se režim zdanění může průběžně měnit.

GFŘ souhlasilo s navrženým závěrem, že stavební platy mohou představovat tzv. dílčí plnění, pokud se stavebník s vlastníkem nemovitosti (pozemku) takto dohodnou ve smlouvě. To znamená, že stavební platy nebudou zdaněny najednou k okamžiku zřízení práva stavby, ale budou zdaňovány postupně, vždy k datu stanovenému ve smlouvě.

Podle zákona o DPH se právo stavby považuje za zboží – nemovitou věc a za určitých okolností může být osvobozeno od DPH. Režim zdanění práva stavby se bude odvíjet od toho, zda příslušná stavba již na pozemku stojí či nikoliv a zda tato stavba splňuje podmínky pro osvobození od DPH. Pokud tyto podmínky nebudou splněny, bude právo stavby obvykle podléhat základní nebo první snížené sazbě DPH (u staveb určených pro sociální bydlení).

GFŘ dále potvrdilo, že režim DPH jednotlivých stavebních platů se v průběhu času nebude měnit. Režim zdanění se určí podle stavu pozemku nebo stavby v okamžiku zápisu práva stavby do katastru nemovitostí. Pokud tedy v době zapsání práva stavby nebudou splněny podmínky pro osvobození od DPH, uplatní se pro všechny stavební platy základní či snížená sazba DPH.

Změny v uplatnění sazby DPH na dodání zdravotnických prostředků

Novelizované znění zákona o DPH účinné od 1. ledna 2022 zužuje okruh zdravotnických prostředků uplatňujících sníženou sazbu DPH. Pokud nakupujete nebo prodáváte zdravotnické prostředky, doporučujeme vám ověřit si, zda uvedená novela nedopadá i na vaše zboží.

Veronika Výborná
vvyborna@kpmg.cz
222 123 850

David Dobrovolný
kpmg@kpmg.cz
222 123 111

Změna v uplatnění sazby DPH na dodání zdravotnických prostředků vychází z novelizace zákona o veřejném zdravotním pojištění.

Od 1. ledna 2022 podléhají první snížené sazbě DPH (15 %) pouze ty zdravotnické prostředky, které:

- slouží pro výlučnou osobní potřebu nemocných, k léčení nemoci, nebo ke zmírnění jejích důsledků,
- spadají do kódu celní nomenklatury 01–96,
- patří do přílohy 4 zákona o veřejném zdravotním pojištění nebo do tabulky 1 oddílu C přílohy 3 zákona o veřejném zdravotním pojištění,
- nejsou „nekategorizovanými zdravotnickými prostředky“, vatou buničitou nebo jinou než hypoalergenní náplastí.

První sníženou sazbu můžete uplatnit i v případech, kdy bude přesně naplněna charakteristika daná přílohou 3 zákona o DPH ve vazbě ke konkrétnímu kódu kombinované celní nomenklatury (změna textace zejména u zdravotnických prostředků spadajících pod kódy 01–96 určených pro konkrétního pacienta, kódu 90, 48, 64, 66, 84, 85, 87, 90 a 91).

Snížená sazba DPH se uplatní rovněž na příslušenství zdravotnických prostředků uvedených v příloze 3 zákona o DPH.

Pokud si nejste jistí, jakou sazbu uplatnit, požádejte správce daně o závazné posouzení.

Závěrem doplňujeme, že z přílohy č. 2 zákona o DPH byly přesunuty opravy (a nově i úpravy) zdravotnických prostředků podléhajících první snížené sazbě DPH do § 47 zákona. Pokud tedy dodání některého produktu bude nově podléhat základní sazbě DPH, oprava či úprava souvisejícího zboží bude též podléhat základní sazbě DPH (a naopak).

Přechodná ustanovení k aplikaci zákona jsou standardní, tzn. pro daňové povinnosti vzniklé přede dnem nabytí účinnosti novely (dle data uskutečnění zdanitelného plnění) se použije znění zákona účinné přede dnem nabytí účinnosti. Nové znění zákona je platné na zboží dodané po 1. lednu 2022.

6 | Daňové a právní aktuality – únor 2022

Jak předkládat důkazy v daňovém řízení aneb Méně je někdy více

S žádostí o předložení důkazních prostředků se v rámci daňové kontroly jistě setkalo mnoho z vás. Přílišná horlivost v předkládání důkazů se však nemusí vždy vyplatit. Jaké konkrétní důkazní prostředky v jednotlivých fázích daňové kontroly je daňový subjekt povinen předložit úzce souvisí s otázkou rozložení důkazního břemene, o kterém jsme psali v předchozím článku.

Viktor Dušek
vdusek@kpmg.cz
222 123 746

Josef Riesner
kpmg@kpmg.cz
222 123 111

[Přenos důkazního břemene](#) a konkrétních povinností daňového subjektu při předkládání důkazních prostředků není detailně upraven v obecných daňových předpisech. Konkrétní specifika jsou však o to častěji předmětem přezkumu v rámci správního soudnictví. K této otázce tak existuje bohatá judikatura Nejvyššího správního soudu. Obecně platí, že každý má povinnost prokázat skutečnosti, které tvrdí ve svém daňovém přiznání. Doložení skutečností tvrzených v daňovém přiznání se nejčastěji provádí předložením daňových dokladů, výpisů z bankovního účtu, účetními zápisy, fotografiemi nebo svědeckými výpověďmi, ale volba konkrétních důkazů vždy záleží na tvrzených skutečnostech, které jsou prokazovány.

Ačkoliv má správce daně povinnost zjistit veškeré skutečnosti rozhodné pro stanovení daňové povinnosti a není vázán pouze vašimi návrhy, tak samotné daňové řízení není založeno na zásadě vyšetřovací. Správce daně proto nebude cíleně vyhledávat důkazy svědčící ve váš prospěch a prokazovat správnost nároku uvedeného v daňovém přiznání. Povinnosti správce daně tak zpravidla končí zasláním výzvy k prokázání skutečností.

Pokud se vám podaří předložit ucelené důkazy potvrzující vaše tvrzení, je pak na správci daně, aby v rámci přenesení důkazního břemene tyto důkazy věrohodně zpochybnil. V takovém případě může požadovat další důkazní prostředky. Obecně však platí, že dokazování by ve své první fázi mělo být primárně záležitostí dokladovou a svědecké výpovědi nebo fotodokumentace by měly přijít na řadu až po dostatečném zpochybnění předložených primárních dokladů ze strany správce daně.

Správce daně přitom není oprávněn požadovat doklady týkající se veškerých plnění, ale pouze těch, které konkrétním způsobem zpochybňuje. Žádost proto musí poměrně přesně specifikovat. Vy byste pak měli předložit pouze důkazy přímo se týkající zpochybňovaných skutečností a důkladně přitom zvážit jejich rozsah. I v daňovém řízení totiž platí poučka z amerických filmů, že cokoliv řeknete, může být použito proti vám. Každý důkaz, který správci daně předložíte, se může v dalších fázích daňové kontroly ukázat jako pro vás problematický. Navíc daňové řízení bývá běh na dlouhou trať a není nutné všechny trumfy, které máte v rukávu, vystřílet již na jeho samém začátku. Mnohdy až v průběhu daňové kontroly totiž poznáte, kam správce daně se svými požadavky míří a na základě jakých důvodů chce doměřit daňovou povinnost, a podle toho je třeba reagovat.

Rozhodně však neplatí, že byste na výzvu správce daně nemuseli reagovat vůbec. Méně tedy v tomto případě může

7 | Daňové a právní aktuality – únor 2022

skutečně být někdy více, avšak nikdy nesmí přerůst v nic, protože v takovém případě hrozí neúspěch v daňové kontrole a v nejzazším případě dokonce i doměření daně prostřednictvím pomůcek.

8 | Daňové a právní aktuality – únor 2022

© 2024 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Švarcsystém v centru pozornosti: Pozor na rizikové nastavení vztahů

Švarcsystém, tedy zaměstnávání na základě obchodněprávní smlouvy, kdy ale tyto osoby vykonávají pro svého „zaměstnavatele“ závislou práci, je v České republice stále rozšířeným fenoménem. Závislou práci lze ale legálně vykonávat pouze v pracovněprávním vztahu. Pokuty padají nejčastěji v případě málo kvalifikovaných profesí, protože u nich je odhalení a prokázání švarcsystému nejsnazší. Státní úřad inspekce práce však ve svém zpravodaji varuje před užíváním švarcsystému nejen u dělnických, ale i u kvalifikovaných profesí.

Romana Szutányi
kpmg@kpmg.cz

Ladislav Karas
lkaras@kpmg.cz
732 529 392

Inspekce práce uvádí jako konkrétní příklad odhaleného švarcsystému činnost dispečerky dopravy na základě smlouvy o poskytování přepravních služeb a činnost vedoucího oddělení dopravy na základě příkazní smlouvy. Inspektorát shledal při kontrole v pracovní činnosti obou osob naplnění znaků závislé práce a uzavřené obchodněprávní smlouvy proto vyhodnotil jako simulovaná právní jednání, při kterých jednající strany navenek pouze předstírají vůli určitého právního jednání, ale jejich pravým účelem je zastírat skutečný stav odpovídající vztahu zaměstnavatele a zaměstnance.

Kontrola zjistila umožnění výkonu nelegální práce, přičemž v navazujícím přestupkovém řízení byla zaměstnavateli pravomocně uložena pokuta ve výši téměř půl milionu korun. Rozhodujícím aspektem při stanovení právní kvalifikace případu bylo zejména začlenění uvedených pracovníků do organizační struktury společnosti. Konkrétně, dispečerka dopravy zcela běžně a na každodenní bázi spolupracovala s ostatními odděleními zaměstnavatele, jejichž požadavky na zajištění dopravy vyřizovala. Pracovník na pozici vedoucího oddělení dopravy pak organizoval, řídil a kontroloval práci jemu podřízených zaměstnanců, ačkoliv sám formálně zaměstnancem nebyl.

Z naší zkušenosti je výše popsané nastavení velmi časté, přitom právě zařazení externích spolupracujících osob do organizační (hierarchické) struktury zaměstnavatele, kdy externí spolupracovníci běžně úkolují jednotlivé zaměstnance zaměstnavatele nebo od nich přijímají úkoly, bývá značně rizikové. Pro standardní obchodněprávní vztah je totiž typický samostatný výkon určité činnosti a odpovědnost externího podnikatele pouze za výsledek. Zaměstnanci si často ani nejsou vědomi, že určité osoby zařazené do organizační struktury zaměstnavatele ve skutečnosti vůbec nejsou zaměstnanci.

Pokud tedy dlouhodobě spolupracujete s fyzickými osobami na základě obchodněprávní smlouvy, doporučujeme audit těchto vztahů z pohledu pracovního práva, zejména právě s ohledem na riziko posouzení spolupráce jako švarcsystému. V takovém případě totiž „zaměstnavateli“ hrozí vysoká pokuta až do výše deseti milionů korun, doměření daní a odvodů na sociální a zdravotní pojištění, nebo i dočasný zákaz zaměstnávání cizinců. V nejzávažnějších případech rozsáhlých struktur založených za účelem snížení daňové povinnosti nelze vyloučit ani trestněprávní postih jak dané společnosti, tak jejích vedoucích pracovníků.

9 | Daňové a právní aktuality – únor 2022

10 | Daňové a právní aktuality – únor 2022

© 2024 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Ombudsman: Jak zlepšit zacházení s pracovníky ze zemí EU

Rovné zacházení s pracovníky z jiných zemí EU v porovnání s domácími pracovníky má v členských státech zajistit evropská legislativa. Uplatňování rovných podmínek je zásadní pro volný pohyb na vnitřním unijním trhu. Nedávný průzkum ombudsmana však ukázal, že Česká republika má v zajištění rovných podmínek zejména u méně kvalifikovaných zahraničních zaměstnanců jisté mezery.

Romana Szutányi
kpmg@kpmg.cz

Markéta Čurdová
mcurdova@kpmg.cz
222 124 112

Průzkumu se účastnilo přes 1 000 respondentů. Přibližně třetina z nich se cítila znevýhodněna kvůli své národnosti nebo občanství oproti domácím zaměstnancům. Jednalo se zejména o oblasti odměňování, přidělování práce a hledání zaměstnání. Nerovné zacházení z důvodu státní příslušnosti nebo občanství je přitom zakázáno. Zranitelnost pracovníků z EU narůstala na méně kvalifikovaných pozicích, u agenturních zaměstnanců a u těch pracovníků, kteří měli nižší znalost českého jazyka.

Na základě těchto zjištění ombudsman vydal řadu doporučení, která cílí především na posílení práv cizinců zvýšením jejich informovanosti a zlepšením vymahatelnosti práv. Konkrétními subjekty, které mohou přímo ovlivnit úspěšnost doporučení, jsou zejména ministerstva, Státní úřad inspekce práce (SUIP), obce a kraje.

Ombudsman zdůrazňuje nutnost zveřejňovat srozumitelné a aktuální informace o právech a povinnostech zaměstnanců v češtině i v cizích jazycích, zejména v angličtině. V praxi se často setkáváme se situací, kdy není možné cizince odkázat na relevantní zdroj, který by objasnil danou problematiku. Ombudsman navrhuje také posílit jazykové kompetence pracovníků úřadů, které řeší cizineckou agendu, jako například OAMPu, cizinecké policie, úřadů práce, ale i pracovníků v oblasti dopravně-správních agend. Ačkoli je jednacím jazykem čeština, mělo by být možné vést základní komunikaci i v cizím jazyce (například vysvětlení, jaké dokumenty jsou nutné k žádosti doložit atp.).

Ombudsman dále vyzývá ke spolupráci MPSV se zastupitelskými úřady států EU v oblasti informování zahraničních zaměstnanců, a to zejména v zemích, odkud do České republiky přichází nejvíce zahraničních pracovníků. Personál zastupitelských úřadů nebo konzulátů by měl být schopen cizince nasměrovat na příslušné úřady v ČR nebo informační zdroje, ze kterých získá relevantní informace. Pro zlepšení situace je také nutné udržovat webové stránky institucí v cizím jazyce aktuální, zejména sekce, které jsou pro zahraniční pracovníky relevantní, například kompetence daného úřadu, náležitosti podání nebo kontakty.

Považujeme za důležité upozornit i na to, že ombudsman vyzývá SUIP, aby pokračoval v již tradičních kontrolách nelegálního a agenturního zaměstnávání cizinců – občanů EU. Současně doporučuje, aby se SUIP zaměřil i na novou oblast, a to kontrolu rovného zacházení s pracovníky z EU. Kontroly dodržování rovného zacházení jsou teď aktuálním tématem i v oblastech s cizineckou problematikou přímo nesouvisejících (například v otázkách odměňování). Roční program kontrolních akcí pro rok 2022 SUIP zatím nezveřejnil. Nelze však vyloučit, že na základě doporučení ombudsmana svoji kontrolní agendu rozšíří.

11 | Daňové a právní aktuality – únor 2022

NSS k pravidlům pro vzájemné zastupování států při udělování schengenských víz

Česká republika nemá své diplomatické zastoupení ve všech zemích, na jejichž občany se vztahuje vízová povinnost. V obdobné situaci se nachází i jiné členské státy schengenského prostoru. To neznamená, že by občané těchto států k nám nebo do jiného členského státu schengenského prostoru nemohli přicestovat. Musí ale počítat s tím, že postupy při posuzování jejich žádostí o vízum nemusí probíhat standardním způsobem.

Romana Szutányi
kpmg@kpmg.cz

Vojtěch Kotora
vkotora@kpmg.cz
222 123 834

Podle vízového kodexu by členské státy schengenského prostoru měly mít pro účely udělování schengenských víz svůj konzulát ve všech zemích, na jejichž státní příslušníky se vztahuje vízová povinnost. Žadatelé o vízum by se totiž neměli dostat do situace, kdy budou nuceni vynaložit pro dosažení konzulátu nepřiměřené úsilí. Kodex však připouští i možnost uzavřít dohodu s jiným státem schengenského prostoru pro zastupování v konzulárních a vízových záležitostech. Žadatelům takové aranžmá umožní podat žádost v zemi obvyklého pobytu, aniž by museli vycestovat na konzulát do jiného státu.

Dohoda zpravidla opravňuje zastupující stát nejen k přijetí žádosti, ale i k jejímu posouzení a k rozhodnutí o udělení víza. Pokud je žádost zamítnuta a žadatel proti zamítnutí podá odvolání, vedou odvolací řízení správní orgány státu, jehož konzulát žádost přijal a rozhodl o ní. Odvolací řízení se pak řídí právem tohoto zastupujícího státu. Přesto, že se by se mohlo zdát, že výklad vízového kodexu je v tomto směru poměrně jasný, není tomu tak.

V nedávné době měl možnost se touto otázkou zabývat i NSS. V předmětném sporu podal žadatel o schengenské vízum žádost na Velvyslanectví ČR v Islámábádu, důvodem žádosti byla plánovaná čtrnáctidenní návštěva Slovenska, které v Pákistánu nemá vlastní zastupitelský úřad. V souladu s vízovým kodexem posuzovaly žádost české správní orgány, jež z důvodu nejasností žádost zamítly. Následný proces se dostal až k Městskému soudu v Praze, který rozhodnutí správních orgánů zamítl, neboť podle jeho názoru nebylo velvyslanectví k posouzení důvodů zamítnutí vízové žádosti příslušné a mělo věc postoupit relevantnímu orgánu Slovenské republiky. NSS však s tímto názorem nesouhlasil, přičemž odkázal jak na vízový kodex a dohodu mezi Českou republikou a Slovenskem, tak i na judikaturu Soudního dvora EU a potvrdil, že k vydání rozhodnutí a k následnému přezkumu je příslušný zastupující stát. Zároveň odpověděl kladně na otázku, zda je takový přístup v souladu se základním právem na účinnou soudní ochranu.

Pokud se žadatel rozhodne podat žádost na konzulátu zastupujícího státu a existuje dvoustranná dohoda, musí počítat s tím, že jak samotnou žádost, tak i případné opravné prostředky budou posuzovat orgány tohoto zastupujícího státu, nikoli státu, kam se chystá vycestovat.

12 | Daňové a právní aktuality – únor 2022

Na závěr upozorňujeme, že žádosti o dlouhodobá víza nelze na konzulátu zastupujícího státu podat. O dlouhodobé vízum musí žadatel vždy žádat na místně příslušném konzulátu státu, do kterého chce vycestovat, i kdyby to znamenalo nutnost vycestovat mimo domovský stát.

13 | Daňové a právní aktuality – únor 2022

© 2024 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

Evropská komise se zaměří na prázdné společnosti

Evropská komise zveřejnila první návrh směrnice, jejímž cílem je zabránit umělému využívání společností bez dostatečné ekonomické podstaty. Těmto společnostem EU odepře výhody plynoucí ze smluv o zamezení dvojího zdanění a evropských směrnic.

Luděk Vacík
kpmg@kpmg.cz
222 123 523

Ivana Koláčková
ikolackova@kpmg.cz
222 124 360

Směrnice vymezuje okruh společností, u kterých existuje zvýšené riziko, že nemusí mít dostatečnou ekonomickou podstatu. Jedná se o společnosti, které splňují následující předpoklady:

- obrat společnosti za předchozí dva roky tvoří z více než 75 % pasivní příjmy (dividendy, úroky apod.), nebo hodnotu jejích aktiv tvoří z více než 75 % nemovitosti či majetek soukromé povahy;
- zároveň většinu výnosů generuje společnost z přeshraničních transakcí, nebo naopak vyplácí do zahraničí většinu příjmu;
- současně management a administrativu zajišťuje společnost externě prostřednictvím nakoupených služeb.

V případě, že společnost splní všechny tři předpoklady současně, bude muset sama posoudit, zda má dostatečnou podstatu a závěry spolu s patřičnými důkazními prostředky předložit v rámci přiznání k dani z příjmů. Pro posouzení použije společnost následující indikátory podstaty:

- společnost má k dispozici prostory pro svou činnost (buď vlastní, nebo pronajaté, ale k výhradnímu užití);
- společnost má aktivní bankovní účet v EU;
- manažer společnosti, případně dostatečný počet zaměstnanců je při výkonu své hlavní činnosti fyzicky přítomen v sídle společnosti.

Pokud společnost nenaplní jeden nebo více indikátorů podstaty a neprokáže, že má komerční důvody pro svou existenci, bude se pro daňové účely považovat za prázdnou. Daňové správy budou údaje o prázdných společnostech sdílet v rámci celounijní výměny informací.

Prázdným společností nevydá daňová správa plnohodnotné potvrzení o daňové rezidenci a odepře jim výhody ze smluv o zamezení dvojího zdanění a evropských směrnic. Pokud například rezident EU vyplatí prostřednictvím prázdné společnosti do třetí země dividendu, úrok nebo licenční poplatek, měla by být použita smlouva o zamezení dvojího zdanění mezi státem, jehož rezident uskutečnil platbu prostřednictvím prázdné společnosti a státem, který od prázdné společnosti platbu obdržel.

Směrnice se bude týkat prázdných společností se sídlem v EU a podle současného návrhu by se měla začít uplatňovat od roku 2024. Očekáváme, že Evropská komise navrhne ještě další opatření, která se budou týkat prázdných společností mimo EU.

14 | Daňové a právní aktuality – únor 2022

Klíčové body reformy snížených sazeb DPH v Evropské unii

Současná pravidla EU týkající se sazeb DPH na zboží a služby byla nastavena před téměř třiceti lety a v důsledku vývoje evropské legislativy potřebují modernizaci. V roce 2018 proto navrhla Evropská komise reformu sazeb DPH a na sklonku minulého roku se ministrům financí členských států EU podařilo na její podobě dohodnout.

Tomáš Havel
thavel@kpmg.cz
222 123 615

Petra Němcová
pnemcova@kpmg.cz
222 123 781

Oznámené změny se týkají aktualizace Přílohy č. III. směrnice o DPH, která stanoví seznam zboží a služeb, u nichž mohou jednotlivé členské státy uplatnit sníženou sazbu daně. Navrhuje se doplnit ji o zboží a služby sloužící k ochraně veřejného zdraví, zboží a služby šetrné k životnímu prostředí nebo usnadňující digitalizaci.

Jakmile nové opatření vstoupí v platnost, bude také možné, aby členské státy osvobodily od DPH vybrané druhy zboží a služeb určené k základní spotřebě, respektive aby na tyto položky zavedly tzv. supersníženou sazbu do pěti procent. V České republice by taková sazba mohla být uplatněna mimo jiné na dodávky elektřiny a plynu.

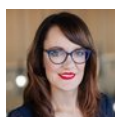
Do konce roku 2030 mají být zrušeny výjimky v uplatňování snížených sazeb u zboží a služeb, které nejsou v souladu s cíli EU v rámci boje proti změnám klimatu.

Historické výjimky udělené jen některým státům se ovšem budou moci používat ve všech členských státech, aby byla naplněna zásada rovného zacházení. Nicméně bude třeba zrušit veškeré existující odchylky, pokud nebudou opodstatněny tím, že slouží pro společné dobro, a to nejpozději do konce roku 2032.

Aktualizovaná pravidla bude nyní projednávat Evropský parlament, aby nejpozději do března 2022 konzultoval jejich konečné znění. Poté co je formálně přijmou členské státy, vstoupí předpisy v platnost 20 dní po zveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie.

NSS klade přísné požadavky na prokázání internetové reklamy

Nejvyšší správní soud pokračuje v přísném trendu ohledně prokázání uskutečnění reklamy, v tomto případě reklamy na internetu. Snímek obrazovky označil za jediný způsob, jak zachytit a prokázat uskutečnění reklamy, která probíhá výhradně online. Alternativně by ji také bylo možné doložit prostřednictvím administrátorského účtu, ze kterého byla reklama na internetu sjednána. Potvrzení o provedené reklamě od reklamní agentury nestačí.

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz
724 981 205

Pavlína Rampová
prampova@kpmg.cz
222 123 765

Výdaje na reklamu, které daňový subjekt zanesl do účetnictví a následně uplatní v daňovém přiznání, je v případě pochybností povinen prokázat. NSS poslední dobou klade vysoké požadavky na prokázání výdajů na reklamu, a to jak z pohledu daňové uznatelnosti nákladů, tak pro doložení nároku na odpočet DPH. V předvánočním rozsudku (10 Afs 74/2020-50) NSS posuzoval, zda daňový subjekt prokázal, že se reklama na internetu uskutečnila v tvrzeném rozsahu a výdaje na ni lze uznat jako daňový náklad. Šlo o prokázání realizace reklamy v systému Google AdWords (nyní Google Ads), kterou pro daňový subjekt obstarala agentura. NSS přisvědčil finančnímu úřadu, že v daném případě realizaci a přijetí uvedené reklamy daňový subjekt neprokázal.

Daňový subjekt přitom v daňovém řízení předložil několik důkazních prostředků. Soud považuje za nezbytné doložit přijetí reklamy nejen prostřednictvím výpisů obsahujících záznamy o počtu vyhledání a otevření webové stránky, ale také na základě snímků obrazovky, které jsou schopny zachytit reklamu přímo ve vyhledávači Google. Ostatně dle NSS „pokud je reklama poskytována výhradně online, neexistuje jiný způsob, jak ji zachytit než snímkem obrazovky.“ V daném případě však daňový subjekt předložil snímky, které se od sebe navzájem nelišily ani nebyly opatřeny datem, a pro prokázání daňové uznatelnosti tak nebyly dle NSS dostatečné.

Dále je podle NSS možné k prokázání použít administrátorský účet v systému Google AdWords, ze kterého měla být reklama poskytována. Protože v daném případě si daňový subjekt nesjednal reklamu v Google AdWords přímo, ale prostřednictvím zprostředkovatele, neměl k administrátorskému účtu sám přístup a nedokázal jej proto ani dostatečně určitě identifikovat. Požadoval však, aby správce daně skutkový stav vstupem do administrátorského účtu ověřil, což správce daně a následně i krajský soud odmítl. NSS uzavřel, že po správci daně nelze požadovat, aby nedostatečně identifikovaný důkazní prostředek sám vyhledával a blíže prověřoval.

Pro případnou daňovou kontrolu je tedy důležité mít nejen příslušné účetní doklady, ale i dostatečně kvalitní dokumentaci realizace reklamy – ať už datované snímky obrazovky zachycující reklamu v různých časech nebo jinak časově identifikovatelné záznamy.

16 | Daňové a právní aktuality – únor 2022

SDEU: Nepřiměřeně vysoká cena není důvodem pro odmítnutí nároku na odpočet DPH

Soudní dvůr Evropské unie se v případě C-334/20 Amper Metal vyjádřil k otázce, zda má příjemce plnění nárok na odpočet v situaci, kdy je cena zaplacená za reklamní služby výrazně vyšší než cena obvyklá za obdobné služby.

Kateřina Klepalová
kklepalova@kpmg.cz
222 124 324

Marcela Kripnerová
mkripnerova@kpmg.cz
222 123 153

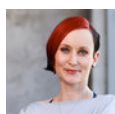
Maďarská společnost Amper Metal Kft. v roce 2014 pořídila reklamní služby, které spočívaly v umístění reklamních nálepek s logem společnosti na závodní automobily. Společnost z přijatých plnění uplatnila nárok na odpočet DPH, se kterým ovšem maďarský správce daně nesouhlasil, a společnosti daň doměřil. Byl toho názoru, že přijaté reklamní služby nijak nezvyšovaly tržby společnosti a neměly tak dostatečnou souvislost s uskutečněnými zdanitelnými plněními na výstupu. Zároveň správce daně argumentoval tím, že cena reklamních služeb byla nepřiměřeně vysoká a pro společnost tyto služby neměly žádný přínos.

SDEU nejprve připomenul, že základ daně tvoří vše, co dodavatel získá od odběratele jako protihodnotu za poskytnuté plnění. Jedná se tedy o cenu dohodnutou mezi dvěma nezávislými společnostmi, nikoliv o objektivní cenu určenou trhem nebo správcem daně. Nárok na odpočet je tak možné uplatnit z dohodnuté protihodnoty, nikoliv z objektivní ceny. Základem daně je cena obvyklá jen tehdy, když je plnění poskytnuto mezi spojenými nebo blízkými osobami, což v tomto případě nebylo dáno. Samotná skutečnost, že cena za přijaté plnění je vyšší než cena obvyklá, není dostatečným důvodem pro odmítnutí nároku na odpočet.

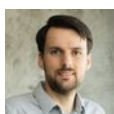
Dále SDEU zdůraznil, že nárok na odpočet může příjemce plnění uplatnit jen v případě, kdy má přijaté plnění přímou souvislost se zdanitelným plněním na výstupu – například pokud se promítne do ceny zdanitelného výstupu, nebo pokud je součástí režijních nákladů. Vliv přijatého plnění na výši tržeb ovšem podle SDEU nelze považovat za kritérium, na jehož základě je možné určit souvislost přijatého plnění se zdanitelným výstupem. Pouhá skutečnost, že přijaté plnění nezvyšuje tržby, tedy také není dostatečným důvodem pro odmítnutí nároku na odpočet.

Vodítko k postupnému účtování výnosů u stavebních prací

Nejvyšší správní soud v nedávném rozsudku posuzoval způsob účtování výnosů u stavebních prací probíhajících na základě smlouvy o dílo. Je možné zahrnout dílčí fakturaci do výnosů na základě odsouhlasení provedených prací ze strany odběratele? Nebo by naopak mělo být účtováno o nedokončené výrobě a samotný výnos by měl být zohledněn až v okamžiku dokončení a formálního předání díla dle občanského zákoníku? NSS dal za pravdu daňovému subjektu a přiklonil se k první možnosti.

Hana Greiff
hcurikova@kpmg.cz
222 123 590

Daniel Baumann
danielbaumann@kpmg.cz
222 123 735

V projednávaném případě správce daně a posléze i krajský soud neuznali postup, kdy daňový subjekt pravidelně podroboval zhotovování díla kontrole ze strany zákazníka, nechával si potvrzovat odsouhlasení provedených prací a na tomto základě fakturoval částečné zhotovení díla. Vystavené faktury zaúčtoval jako výnos aktuálního období. Správce daně i krajský soud vycházeli ze skutečnosti, že smlouva mezi daňovým subjektem a jeho zákazníkem nestanovovala žádné části díla, které by mohl takto postupně předávat. S odkazem na absenci částečného předání díla podle občanského zákoníku mělo být podle jejich názoru účtováno o nedokončené výrobě.

Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 2 Afs 296/2020–65 přisvědčil poplatníkovi. Dle něj je třeba respektovat, že stavebnictví je specifický obor z pohledu dlouhodobosti provádění jednotlivých zakázek a jejich významnosti. Ani jeden z přístupů, jak přístup zvolený správcem daně, tak ten, k němuž se přiklonil daňový subjekt, není sám o sobě v rozporu s účetními předpisy. Nicméně soud zdůraznil, že je nezbytné reflektovat skutečný stav a upřednostnit ho před stavem formálním. V této souvislosti také odkázal na zákonnou účetní zásadu, kdy je v případě více možných účetních řešení, třeba vybrat tu účetní metodu, která odpovídá skutečnému stavu a podává tak věrný a poctivý obraz.

NSS dospěl k závěru, že vyfakturované práce již samotným provedením představovaly pro objednatele ekonomickou hodnotu, protože umožňovaly další postup stavebního díla. Smluvní ujednání o předání díla je dle soudu relevantní z hlediska občanskoprávního, ale v žádném případě nevylučují dílčí odsouhlasení prací a jejich fakturaci. NSS uzavřel, že postup daňového subjektu nebyl v rozporu se smluvním ujednáním. Odmítnout zvolené účetní zachycení pouze na základě absence výslovného smluvního ujednání o postupu při dílčích předávkách realizace stavební zakázky považuje NSS za nemístně formalistické.

Stručné aktuality, únor 2022

Daňové a právní novinky posledního měsíce jednou nebo dvěma větami.

Lenka Fialková
lfialkova@kpmg.cz
222 123 536

Václav Baňka
vbanka@kpmg.cz
222 123 505

KRÁTCE Z DOMOVA

- Ve [Finančním zpravodaji č. 2/2022](#) byl zveřejněn Pokyn č. GŘ-D-52 k rozhodování ve věci žádostí o prominutí odvodů za porušení rozpočtové kázně a penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně podaných podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
- Ve [Finančním zpravodaji č. 3/2022](#) byly zveřejněny:
 - Seznam států vyměňujících zprávy podle zemí dle § 13 zb odst. 2 zákona č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní.
 - Pokyn č. GŘ-D-53 pro stanovení odvodů za porušení rozpočtové kázně.
 - Příloha Pokynu č. GŘ-D-53 pro stanovení odvodů za porušení rozpočtové kázně.
- Členské státy EU se v loňském roce připojily ke globální dvoupilířové dohodě OECD o reformě systému zdaňování příjmů nadnárodních korporací. Na lednovém zasedání rady ECOFIN Česká republika podpořila přijetí Pilíře I (změna zdaňovacích práv pro skupiny nad 10 mld. eur) i Pilíře II (zavedení minimální efektivní daně pro skupiny nad 750 mil. eur) od roku 2023.

KRÁTCE ZE ZAHRANIČÍ

- Dne 20. ledna 2022 byla zveřejněna aktualizovaná [směrnice OECD](#) o převodních cenách pro nadnárodní podniky a daňové správy. Oproti předchozí verzi z roku 2017 směrnice zahrnuje pokyny k uplatňování transakční metody rozdělení zisku a přístupu k těžko ocenitelným nehmotným aktivům. Nově jsou také zapracovány pokyny k uplatňování převodních cen u finančních transakcí z roku 2020. Cílem je sjednotit doposud vydané dílčí pokyny v jednom uceleném dokumentu. Nebyly indikovány nebo zvýrazněny změny již zavedených interpretací, nicméně je nelze vyloučit.
- Slovensko s účinností od ledna 2022 rozšířilo pravidla CFC i na fyzické osoby, které by měly zdanit hospodářský výsledek kvalifikujících ovládaných osob. Za ovládanou společnost bude považována právnická osoba, nad kterou fyzická osoba, slovenský daňový rezident, vykonává kontrolu nebo v ní drží 10 %. Společnosti, které jsou rezidentem státu z nespolupracující jurisdikce, budou považovány za ovládané společnosti automaticky, v ostatních případech se za ovládané společnosti budou považovat společnosti s efektivním zdaněním pod úrovní 10 %. Zisky ovládaných společností budou na úrovni fyzické osoby zdaněny sazbou 25 %, resp. 35 %, pokud se bude jednat o ovládanou společnost z nespolupracující jurisdikce.

19 | Daňové a právní aktuality – únor 2022

[LinkedIn](#) | [Twitter](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#)

www.kpmg.cz

Tel.: +420 222 123 111

Informace zde obsažené jsou obecného charakteru a nejsou určeny k řešení situace konkrétní osoby či subjektu. Ačkoliv se snažíme zajistit, aby poskytované informace byly přesné a aktuální, nelze zaručit, že budou odpovídat skutečnosti k datu, ke kterému jsou doručeny, či že budou platné i v budoucnosti. Bez důkladného prošetření konkrétní situace a řádné odborné konzultace by neměla být na základě těchto informací činěna žádná opatření.

© 2024 KPMG Česká republika, s.r.o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.